

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Powszechny dostęp do łączy szerokopasmowych: refleksje na temat przemian w zakresie usługi powszechnej w dziedzinie komunikacji elektronicznej”

(2009/C 175/02)

Pismem z dnia 3 lipca 2008 r. prezydencja francuska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zwróciła się do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o opracowanie opinii rozpoznawczej w sprawie:

„Powszechny dostęp do łączy szerokopasmowych: refleksje na temat przemian w zakresie usługi powszechnej w dziedzinie komunikacji elektronicznej”.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 10 listopada 2008 r. Sprawozdawcą był Raymond HENCKS.

Na 449. sesji plenarnej w dniach 3–4 grudnia 2008 r. (posiedzenie z dnia 4 grudnia 2008 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 125 do 3 przyjął następującą opinię.

1. Zalecenia

1.1 W dzisiejszej dobie technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) leżące u podstaw społeczeństwa informacyjnego, które ma być otwarte dla wszystkich, muszą uwzględniać potrzeby wszystkich członków społeczeństwa.

1.2 Niemniej środki komunikacji elektronicznej pozostają poza zasięgiem wielu obywateli z powodu braku dostępu do sieci i usług lub z powodu braku odpowiednich umiejętności. Do chwili obecnej usługa powszechna w dziedzinie komunikacji elektronicznej, której celem jest dostarczenie wszystkim użytkownikom określonych minimalnych świadczeń o określonej jakości, po przystępnej cenie, nie zdołała zniwelować tzw. przepaści cyfrowej.

1.3 Zakres usługi powszechnej praktycznie nie uległ zmianie od momentu jej wprowadzenia i nadal ogranicza się do podłączenia do wąskopasmowej sieci telefonii publicznej.

1.4 Tymczasem powszechny dostęp do łączy szerokopasmowych jest nie tylko kluczowym czynnikiem rozwoju nowoczesnych gospodarek i istotnym aspektem agendy lizbońskiej, lecz stał się także ważnym elementem dobrobytu i integracji cyfrowej.

1.5 W związku z tym EKES uważa, że konieczne jest dostosowanie usługi powszechnej do przemian technologicznych i do potrzeb użytkowników. Dlatego też proponuje, by:

- rozszerzyć zakres usługi powszechnej i narzucić wymóg powszechnego udostępnienia w pozostającym do określenia rozsądnym terminie oraz w ramach wieloletniego programu, dostępu DSL o minimalnej prędkości przesyłania danych od 2 do 10 Mb/s lub dostępu do internetu za pomocą sieci komórkowych czy też bezprzewodowych (WIMAX, łącze satelitarne itp.) o podobnych parametrach;
- nie skupiać się wyłącznie na wykluczeniu spowodowanym położeniem geograficznym, ale uwzględnić również wykluczenie społeczne związane z sytuacją finansową lub ograniczonymi umiejętnościami pewnych grup użytkowników, oraz rozszerzyć zakres usługi powszechnej, tak by zapewnić wszystkim użytkownikom dostęp niezależnie od ich położenia geograficznego i sytuacji finansowej lub społecznej;

- wspierać krajowe i lokalne projekty e-integracji oraz mikroprojekty społeczności i organizacji oferujących pomoc osobom mającym problemy z opanowaniem narzędzi technologicznych, zwłaszcza poprzez mikrofinansowanie lokalnych projektów szkoleń, publicznych ośrodków ogólnego dostępu do internetu oraz interaktywnych punktów bezpłatnego dostępu do internetu w miejscach publicznych;
- zachęcać państwa członkowskie do wprowadzenia pomocy finansowej dla rodzin lub osób, dla których podstawowe wyposażenie (komputer, oprogramowanie, modem), dostęp i usługi mogą być nieosiągalne ze względu na cenę;
- wspierać finansowanie usługi powszechnej za pomocą krajowych dotacji rządowych i funduszy wspólnotowych, co stanowi jedyną alternatywę w krajach, w których operatorzy nie są w stanie udźwignąć kosztów wynikających z obowiązku świadczenia usługi powszechnej;
- zachęcać Komisję do regularnego publikowania przykładów najlepszych rozwiązań w powyższym zakresie.

2. Wprowadzenie

2.1 W 1993 r. ⁽¹⁾ Komisja po raz pierwszy zajęła się szczegółowo kwestią usługi powszechnej w sektorze telekomunikacji, pojmowanej wtedy jako rodzaj zabezpieczenia pozwalającego na dostęp do minimalnego zestawu określonych usług o danej jakości, a także dostarczenie tych usług wszystkim użytkownikom, niezależnie od ich położenia geograficznego, i po przystępnej cenie w kontekście konkretnych warunków krajowych.

2.2 Pojęcie usługi powszechnej zostało następnie skonsolidowane w wielu dyrektywach ⁽²⁾, a ze względu na stałą konwergencję telekomunikacji, mediów i usług z zakresu technologii informacyjnych, usługa powszechna została rozszerzona na usługi w dziedzinie komunikacji elektronicznej.

⁽¹⁾ Dokument COM(93) 159 wersja ostateczna

⁽²⁾ Dyrektywy 95/62/WE, 97/33/WE, 98/10/WE, 2002/22/WE

2.3 Wraz z rozwojem społeczeństwa informacyjnego wzrosła przepaść między tymi, którzy wykorzystują możliwości sieci komunikacji elektronicznej do osobistego i zawodowego spełniania się, a tymi, którzy nie potrafią z tych możliwości skorzystać (tzw. przepaść cyfrowa), gdyż nie mają dostępu do TIK lub brak im odpowiednich umiejętności czy też zainteresowania.

2.4 Według sondażu przeprowadzonego przez Eurobarometr⁽³⁾, zimą 2007 r. 49 % gospodarstw domowych w UE-27 było podłączonych do internetu (52 % w UE-15 oraz 33 % w 12 nowych państwach członkowskich), a ponad połowa Europejczyków (57 %) posiadała komputer w domu.

2.5 Nawet jeśli wskaźnik dostępu do internetu w obrębie całej UE nieustannie wzrasta, nie zmniejsza to faktu, że średnio jedno na dwa gospodarstwa domowe w UE jest podłączone do internetu, a w Bułgarii, Grecji czy Rumunii wskaźnik ten wynosi poniżej 1:4.

2.6 Wskazuje to, że środki komunikacji elektronicznej, niezbędne do tworzenia społeczeństwa opartego na wiedzy, są niedostępne wielu obywatelom, podczas gdy wiele informacji przekazywanych jest już wyłącznie za pośrednictwem TIK.

2.7 Od wielu lat niebezpieczeństwo „przepaści cyfrowej” jest przedmiotem stałej troski UE, która systematycznie dostosowuje prawodawstwo w dziedzinie komunikacji elektronicznej i uzupełnia je szczegółowymi przepisami mającymi na celu utrzymanie usługi powszechnej, dalszą ochronę praw użytkowników, a także ochronę danych o charakterze prywatnym. Inicjatywom tym towarzyszyły liczne opinie EKES-u⁽⁴⁾.

2.8 W podpisanej w Rydze 11 czerwca 2006 r. deklaracji⁽⁵⁾ w sprawie „e-integracji” państwa członkowskie zobowiązały się do znaczącego zredukowania dysproporcji regionalnych w dostępie do internetu na terenie Unii Europejskiej poprzez zwiększenie pokrycia łączami szerokopasmowymi terenów o słabo rozwiniętej infrastrukturze oraz do zmniejszenia o połowę, w okresie do 2010 roku, liczby osób, które nie korzystają z internetu, a które należą do grup zagrożonych wykluceniem społecznym.

2.9 Pomimo tej deklaracji zakres usługi powszechnej nie uległ zmianie.

2.10 Komisja opracowała w 2007 r. szeroko zakrojoną propozycję zmian w przepisach europejskich stosowanych obecnie w odniesieniu do komunikacji elektronicznej z uwzględnieniem, między innymi, zmiany dyrektywy w sprawie usługi powszechnej⁽⁶⁾.

2.11 Główne zmiany, jakie proponuje się wprowadzić do dyrektywy w sprawie usługi powszechnej dotyczą poprawy informowania użytkowników końcowych, dostępu użytkowników niepełnosprawnych do komunikacji elektronicznej, numerów alarmowych, a także utrzymania stałej dostępności oraz jakości podstawowych usług⁽⁷⁾.

2.12 Użytkownicy niepełnosprawni i użytkownicy o szczególnych potrzebach nadal napotykać wiele trudności z dostępem do usług o kluczowym znaczeniu dla ich funkcjonowania społecznego lub gospodarczego⁽⁸⁾. W tej sytuacji oczywiste jest, że EKES popiera fakt, że wniosek z 2007 r. zmieniający dyrektywę w sprawie usługi powszechnej⁽⁹⁾ zastępuje *możliwość* podejmowania przez państwa członkowskie szczególnych środków w wypadku użytkowników niepełnosprawnych wyraźnym *obowiązkiem* podejmowania środków w tym zakresie⁽¹⁰⁾.

2.13 Wniosek w sprawie zmiany dyrektywy w sprawie usługi powszechnej nie dotyczy natomiast zmiany zakresu tej usługi ani sposobu jej dostarczania konsumentom i użytkownikom końcowym.

3. Obecny zakres usługi powszechnej

3.1 Państwa członkowskie powinny czuwać nad tym, aby co najmniej jedno przedsiębiorstwo spełniało wszystkie racjonalnie uzasadnione wnioski o stacjonarne podłączenie do publicznej sieci telefonicznej oraz o dostęp do publicznych usług telefonicznych (informacja telefoniczna, biuro numerów, płatne publiczne automaty telefoniczne, szczególne środki na rzecz użytkowników niepełnosprawnych).

3.2 W związku z tym, że krajowe koncesje operatorów telefonii komórkowej zawierają wymóg pełnego pokrycia całego terytorium lub całej ludności, telefonia głosowa stała się w międzyczasie czymś powszechnym, choć system taryfowy pozostaje często mało przejrzysty.

⁽³⁾ Specjalne badanie Eurobarometru 293 / czerwiec 2008 r.: Sondaż w sprawie komunikacji elektronicznej w gospodarstwach domowych, listopad — grudzień 2007 r.

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji „Komunikacja elektroniczna — w kierunku gospodarki opartej na wiedzy” COM(2003) 65 wersja ostateczna, 11.2.2003; opinia CESE w sprawie szybkich połączeń dla Europy (sprawozdawca Thomas McDonogh), Dz.U. C 120 z 20.5.2005, s. 22; opinia CESE w sprawie niwelowania różnic w dostępie do łącz szerokopasmowych (sprawozdawca Thomas McDonogh), Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 229; opinia CESE w sprawie: „i2010 — Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia” (sprawozdawca Göran Lagerholm), Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 83; opinia CESE w sprawie dostępności elektronicznej (sprawozdawca Miguel Ángel Cabra de Luna), Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 26.

⁽⁵⁾ Zob. http://ec.europa.eu/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf

⁽⁶⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników oraz dyrektywę 2002/58/WE dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (COM(2007) 698 wersja ostateczna).

⁽⁷⁾ Opinia CESE w sprawie sieci łączności elektronicznej (Telecoms Reform Package), Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 50, (sprawozdawca: Bernardo Hernández Bataller)

⁽⁸⁾ Sprawozdanie okresowe na temat jednolitego europejskiego rynku łączności elektronicznej w 2007 r. (Sprawozdanie nr 13) COM(2008)153

⁽⁹⁾ COM(2007) 698 wersja ostateczna

⁽¹⁰⁾ Opinia CESE w sprawie dostępności elektronicznej (sprawozdawca Miguel Ángel Cabra de Luna), Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 26

3.3 Wymóg podłączenia do sieci ogranicza się jednak do przyłącza wąskopasmowego. Nie jest wymagana żadna ściśle określona prędkość przesyłu danych czy przepustowość, jednak podłączenie powinno umożliwiać „funkcjonalny dostęp do internetu, przy uwzględnieniu przeważających technologii wykorzystywanych przez większość abonentów oraz technologicznych możliwości zastosowań”⁽¹¹⁾.

4. Poszerzyć zakres usługi powszechnej

4.1 Uwagi ogólne

4.1.1 Pojęcie usługi powszechnej i jej zakres powinny zmieniać się wraz z postępem technicznym, rozwojem rynku i ewolucją potrzeb użytkowników.

4.1.2 Przy okazji niedawnego drugiego przeglądu okresowego zakresu usługi powszechnej w sieciach i usługach łączności elektronicznej⁽¹²⁾ Komisja oceniła, że warunki poszerzenia zakresu stosowania określone w załączniku V do dyrektywy o usłudze powszechnej nie są obecnie spełnione. Uznała ona natomiast, że „należy słusznie oczekiwać, że w stosunkowo krótkim czasie łącza wąskopasmowe nie będą już spełniać wymogu przesyłu z szybkościami pozwalającymi na funkcjonalny dostęp do Internetu”.

4.1.3 Według EKES-u już obecnie konieczna jest aktualizacja, która powinna dotyczyć następujących elementów:

4.2 Dostęp do zestawu usług podstawowych

4.2.1 Niektóre formy wykluczenia cyfrowego wynikają z zachowań lub kultury i mogą z czasem zanikać, jednak inne związane są z nierównościami strukturalnymi w funkcjonowaniu gospodarki i społeczeństwa.

4.2.2 Pociągają one za sobą inne nierówności związane z niedojrzałym dostępem do zatrudnienia, szkoleń i możliwości kształcenia ustawicznego, do dóbr konsumpcyjnych i usług, do usług publicznych, integracji społecznej, uprawnień związanych z obywatelstwem oraz do uczestnictwa w życiu demokratycznym.

4.2.3 Wykluczenie cyfrowe obejmuje różne aspekty związane z samym sprzętem, z dostępem, niezbędnymi szkoleniami i doradztwem dla użytkowników; w działaniach należy uwzględnić równolegle i na zasadzie komplementarności następujące elementy:

- dostęp do szkoleń w zakresie nowych technologii;
- dostęp do sprzętu;
- łącza.

4.3 Szkolenie użytkowników

4.3.1 Wzrost poziomu umiejętności wymaganego w związku z rozwojem technologii cyfrowych powoduje z całą pewnością zwiększenie nierówności w korzystaniu z tych technik i w dostępie do nich, nawet jeśli z punktu widzenia materialnego byłyby one dostępne dla wszystkich.

4.3.2 Brak umiejętności posługiwania się komputerem czy korzystania z internetu, co często wyraża się jako zupełny brak zainteresowania tą kwestią, coraz bardziej ogranicza możliwości, tworząc społeczną przepaść nie tylko z punktu widzenia osób wykluczonych, ale również tych, które mają kłopoty z przystosowaniem się do nowych technologii.

4.3.3 W tym kontekście szczególną uwagę będzie należało poświęcić osobom starszym, niechętnym wobec środowiska cyfrowego (przepaść pokoleniowa), dla których należy opracować odpowiednie programy w zakresie nauki podstawowych umiejętności informatycznych⁽¹³⁾.

4.3.4 Należy zatem wspierać krajowe i lokalne projekty e-integracji oraz mikroprojekty społeczności i organizacji oferujących pomoc osobom mającym problemy z opanowaniem narzędzi technologicznych, zwłaszcza poprzez mikrofinansowanie lokalnych projektów szkoleń, publicznych ośrodków ogólnego dostępu do internetu oraz interaktywnych punktów bezpłatnego dostępu do internetu w miejscach publicznych. EKES jest zdania, że Komisja powinna systematycznie publikować przykłady najlepszych rozwiązań w tym zakresie.

4.4 Dostęp do sprzętu

4.4.1 Wiele rodzin lub osób samotnych pozbawionych jest dostępu do sieci i do usług komunikacji elektronicznej, ponieważ podstawowy wyposażenie (komputer, oprogramowanie, modem) może być dla nich nieosiągalne ze względu na cenę.

4.4.2 EKES wzywa państwa członkowskie, by przewidziały w ramach usługi powszechnej pomoc finansową ułatwiającą dostęp do internetu i korzystanie z niego.

4.5 Łącza

4.5.1 Jest dziś oczywiste, że TIK leżące u podstaw społeczeństwa informacyjnego, które ma być otwarte dla wszystkich, muszą uwzględniać potrzeby wszystkich członków społeczeństwa, a szczególnie tych, którzy narażeni są na wykluczenie społeczne, tak aby złagodzić zjawisko przepaści cyfrowej i nieuchronnego rozwarstwienia społecznego.

⁽¹¹⁾ Zob. COM(2007) 698 wersja ostateczna

⁽¹²⁾ COM(2008) 572 wersja ostateczna

⁽¹³⁾ Zob. opinia rozpoznawcza CESE 1524/2008 w sprawie uwzględnienia potrzeb osób starszych; sprawozdawca: Renate Hainisch.

4.5.2 Łączne efekty konwergencji globalnego środowiska internetowego, sieciowości i digitalizacji prowadzą coraz częściej do konieczności posiadania szybkiego połączenia sieciowego, by móc korzystać z nowych zastosowań.

4.5.3 W komunikacie z 20 marca 2006 r. ⁽¹⁴⁾ pt. „Niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych” stwierdza się, że „(...) duże rozpowszechnienie dostępu szerokopasmowego stanowi kluczowy warunek rozwoju nowoczesnej gospodarki oraz jeden z istotnych aspektów strategii lizbońskiej”. W komunikacie z 29 września 2008 r. przyznano jednak, że „będą istniały obszary geograficzne, w których rynek nie będzie w stanie zapewnić świadczenia usług w odpowiedniej perspektywie czasowej (...); wykluczenie z dostępu do informacji stanie się poważnym problemem”.

4.5.4 EKES od lat domaga się, by szerokopasmowy dostęp do sieci był integralną częścią usługi powszechnej.

4.5.5 Dyrektywa w sprawie usługi powszechnej została uzupełniona w 2002 r.; w zakres usługi powszechnej włączono wtedy *funkcjonalny dostęp do internetu*. Dostęp funkcjonalny jest określony jako przesyłanie danych z prędkością umożliwiającą dostęp do internetu.

4.5.6 Wówczas, gdy dostęp do internetu odbywał się za pośrednictwem komutowanej sieci telefonicznej, takie uzupełnienie mogło uchodzić za znak postępu. Obecnie jednak zastosowania w ramach elektronicznego środowiska w dziedzinie zdrowia, biznesu, sprawowania rządów, uczenia się itd., które w najbliższych latach będą stanowiły istotny czynnik wzrostu i jakości życia w Europie, wymagają łączy szerokopasmowych.

4.5.7 EKES uważa zatem, że niezbędne jest precyzyjne określenie, czym jest „funkcjonalny dostęp do internetu” i proponuje zobowiązanie dostawcy usługi powszechnej do zapewnienia, w pozostającym do określenia rozsądnym terminie i w ramach wieloletniego programu, dostępu DSL o prędkości przesyłania danych od 2 do 10 Mb/s lub dostępu do internetu za pomocą sieci komórkowych czy też bezprzewodowych (WIMAX, satelita itp.) o podobnych parametrach, przyjmując, że podane wartości będą ulegać zmianie wraz z rozwojem technologicznym i zmianą potrzeb użytkowników.

4.6 Dostępność dla wszystkich użytkowników niezależnie od lokalizacji geograficznej

4.6.1 Na obszarach oddalonych i wiejskich, szczególnie w niektórych nowych państwach członkowskich, rynek często nie jest w stanie zaoferować dostępu do infrastruktury komunikacji elektronicznej po przystępnych cenach i na odpowiednim poziomie usług.

4.6.2 Jeśli chodzi o dostępność łączy szerokopasmowych, to istnieją tu ogromne różnice między obszarami miejskimi a wiejskimi. Pokrycie za pomocą technologii DSL na terenach wiejskich wynosi 71,3 % wobec 94 % na obszarach miejskich ⁽⁸⁾. Ponadto zbyt wolna transmisja ogranicza korzystanie przez przedsiębiorstwa z łączy szerokopasmowych w środowisku wiejskim, jak również ich wykorzystywanie przez gospodarstwa domowe, które nie mogą doświadczać korzyści płynących z prawdziwie multimedialnego środowiska.

4.6.3 Wykluczeniem cyfrowym dotknięte są różne grupy społeczne postrzegane w kategoriach demograficznych (wiek, płeć, rodzaj gospodarstwa domowego), społeczno-zawodowych (wykształcenie, zatrudnienie, status, dochody) lub geograficznych (środowisko, lokalizacja, specyfika regionalna lub lokalna, czynniki geopolityczne).

4.6.4 Nie należy zatem skupiać się wyłącznie na wykluczeniu spowodowanym położeniem geograficznym, ale należy także uwzględnić wykluczenie społeczne związane z sytuacją finansową lub ograniczonymi umiejętnościami pewnych grup użytkowników.

4.6.5 EKES uważa zatem, że usługa powszechna powinna zostać poszerzona, tak by zapewnić dostępność wszystkim użytkownikom niezależnie od ich lokalizacji geograficznej oraz sytuacji finansowej i społecznej.

4.7 Określona jakość

4.7.1 We wniosku dotyczącym zmiany dyrektywy w sprawie usługi powszechnej Komisja proponuje, by przyznać krajowym organom regulacyjnym uprawnienia pozwalające zapobiegać obniżaniu się jakości usług, blokowaniu dostępu i zwalnianiu prędkości przesyłania danych w sieciach poprzez ustalenie minimalnych poziomów jakości poszczególnych usług w zakresie przesyłania w sieci danych przeznaczonych dla użytkowników końcowych.

4.7.2 EKES uważa, że minimalny poziom jakości powinien być taki sam we wszystkich państwach członkowskich; w związku z tym minimalne normy jakości powinny być określone przede wszystkim przez prawodawstwo europejskie, a nie przez krajowe organy regulacyjne.

4.8 Przystępna cena

4.8.1 Zamiast ceny przystępnej czy rozsądnej należałoby mówić o „cenie, którą wszyscy mogą zapłacić”, co lepiej oddaje założone intencje.

4.8.2 Przystępność dostępu i usługi zawarta jest w definicji usługi powszechnej, ale na szczeblu wspólnotowym nie wchodzi w zakres stosowania ze względu na to, iż pojęcie przystępności zależy od specyficznych warunków krajowych, na przykład od średniego dochodu gospodarstw domowych.

4.8.3 EKES sugeruje, by na szczeblu wspólnotowym przeanalizowano możliwość włączenia przez państwa członkowskie do usługi powszechnej taryfy socjalnej za szerokopasmowy dostęp i korzystanie z internetu.

5. Finansowanie

5.1 EKES ma świadomość, że obowiązki wynikające z szerokopasmowych usług powszechnych stanowią poważne obciążenie finansowe dla operatorów, które często będzie związane z ponoszeniem strat.

⁽¹⁴⁾ COM(2006) 129 wersja ostateczna.

5.2 Koszty zależne będą jednak w znacznej mierze od zastosowanej technologii. Z jednej strony, zastępując dostęp stacjonarny mobilnym, koszty te można obniżyć ze względu na niewielki koszt krańcowy związany z dodaniem nowego abonenta do sieci bezprzewodowej wspólnej dla wszystkich abonentów. Nie należy jednak zapominać, że z drugiej strony koszty połączeń dla użytkownika są niższe w wypadku rozwiązań stacjonarnych niż w wypadku rozwiązań mobilnych.

5.3 W sytuacji, gdy obowiązek świadczenia usługi powszechnej stanowi nadmierne obciążenie dla przedsiębiorstwa, dyrektywa z 2002 r. w sprawie usługi powszechnej upoważnia państwa członkowskie do ustanawiania mechanizmów finansowania, przewidujących w szczególności:

- zwrot poprzez fundusze publiczne,
- opodatkowanie użytkowników,
- opodatkowanie wszystkich przedsiębiorstw lub określonych grup przedsiębiorstw.

5.4 Ponadto fundusze strukturalne i różne fundusze na rzecz rozwoju obszarów wiejskich mogą pod pewnymi warunkami przyczynić się do rozwoju słabiej rozwiniętych regionów i obszarów wiejskich.

5.5 Jeśli chodzi o dostęp do sieci TIK na obszarach i w regionach europejskich, w których występuje zjawisko tzw. przepaści cyfrowej, EKES podtrzymuje swój postulat ⁽¹⁵⁾, by w ramach funduszy strukturalnych, różnych funduszy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz funduszy na rzecz badań i rozwoju przewidzieć konkretne pozycje budżetowe przeznaczone na e-integrację.

Bruksela, 4 grudnia 2008 r.

Przewodniczący Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

ESekretarz Generalny uropejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego
Martin WESTLAKE

5.6 W świetle konwergencji globalnego środowiska internetowego oraz mnogości operatorów (dostawców infrastruktury dostępu, platform oraz treści internetowych), coraz trudniejsze staje się określenie rynków, które powinny uczestniczyć w zasilaniu owych funduszy, co prowadzi do nieustannych konfliktów i sporów.

5.7 Ponadto podatki nakładane na operatorów znajdują zwykle odzwierciedlenie (przynajmniej częściowo) w cenie końcowej.

5.8 Komitet ostrzega przed tym, by koszty rezydualne usługi powszechnej były pokrywane poprzez wprowadzenie opłaty, czy to bezpośredniej czy pośredniej, lub poprzez wzrost cen dla użytkowników, co jest sprzeczne z koncepcją „przystępnej ceny”.

5.9 Finansowanie usługi powszechnej za pomocą dotacji publicznych, uzupełnionych o inwestycje wspierane ze środków wspólnotowych, jest zdaniem Komitetu jedyną alternatywą w krajach, w których ciężar finansowy ponoszony w związku ze świadczeniem usługi powszechnej jest nadmierny w stosunku do normalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

5.10 Finansowanie usługi powszechnej poprzez ogólny system opodatkowania, co umożliwiłoby rozłożenie jej kosztów na bardzo szeroki wachlarz podatników, oznacza mniejszą utratę dobrobytu społecznego niż gdyby usługa ta była finansowana wyłącznie poprzez opodatkowanie operatorów lub użytkowników.

⁽¹⁵⁾ Opinia CESE w sprawie przyszłego prawodawstwa dotyczącego dostępności elektronicznej, sprawozdawca: Bernardo Hernández Batailler, Dz.U. C 175 z 27.7.2007, s. 91